

KRIITILISTE HAIGUSTE NIMEKIRI JA KIRJELDUS

Tingimuste nr TI.0168.17.

1. Pahaloomulised kasvaja (RHK10 C00-C97, D46,)

Haigused, mida iseloomustab pahaloomuliste rakkude kontrollimatu paljunemine ja levik tervetesse kudedesse. Vähi diagnoos peab olema kinnitatud patomorfoloogilise uuringuga. Antud kirjeldus hõlmab ka leukeemiat, lümfoomi ja Hodgkini tõbe ning müelodüsplasialist sündroomi.

Kindlustusjuhtumid ei ole HIV-viiruse kandja kasvaja, kasvaja in situ vormid, prekantseroosid, emakakaela düsplaasia, emakakaela vähid CIN1-CIN3, varajased eesnäärme vähid (rahvusvahelise kasvaja klassifikatsiooni TNM järgi T1), basaarakuline või skvamöosne nahavähk ja naha melanoomid, mis on väiksemad kui 1,5 mm Breslow' tiheduse järgi või väiksemad kui Clarki tase III.

2. Äge müokardiinfarkt (I21)

Müokardi infarkt on südamelihase kahjustus, mille on põhjustanud südamelihase verevarustuse häire. Müokardi infarkti diagnoos peab olema tuvastatud kehtivate asjakohaste diagnoosimis- ja ravijuhiste järgi.

3. Peaaju insult (I60-I64)

Peaaju insult on tserebrovaskulaarne haigusjuhtum, mille tagajärjel tekib üle 24 tunni kestev neuroloogiline kahjustus, mis väljendub motoorse ja sensoorse funktsiooni häirena ning üldsümptomitena. Sii kuulub peaajuinfarkt ning intratserebraalne ja/või subarahnodaalne mitetraumaatilise hemorraagia. Diagnoos peab olema kinnitatud peaaju kompuutertomograafi (KT) või magnetresonantstomograafia (MRT) uuringutel.

Kindlustusjuhtumiteks ei loeta transitoorne ajuisheemiat ega traumast tingitud ajusisene verevalumit ja peaajuinfarkti.

Insuldi diagnoos peab olema tuvastatud kehtivate asjakohaste diagnoosimis- ja ravijuhiste järgi.

4. Pärarteri šunteerimine

Pärarteri šunteerimine on üldanesteias toimuv kirurgiline operatsioon, mille käigus avatakse rindkere ja mille eesmärgiks on südamelihase verevarustuse parandamine. Koronaararteri šunteerimisel paigaldatakse ahenenud pärarterile või pärarteritele lisasoon või lisasooned, tagades aordist arteriaalse vere juurdevool kahjustunud verervarustusega südamelihasele.

Käesoleva mõiste alla ei kuulu pärarteri endovaskulaarne angioplastika ega pärarteri stentimine.

5. Raske neerupuudulikkus (N18, N19)

Neerupuudulikkus, mille põhjuseks on mõlema neeru talitluse pöördumatu kahjustus, kui see vajab neeruasendusravi kroonilise dialüüsravi või neerusiirdamise näol.

Antud dokumendis ei kuulu selle mõiste alla äge ajutine dialüüsravi vajadus kestusega kuni 30 päeva.

6. Jäseme või jäseme funktsiooni täielik kaotus

Jäseme all mõistetakse tervikjaset – käsi alates õlaliigesest ja sellest distaalsemal, jalg alates puusaliigesest ja sellest distaalsemal. Vähemalt kahe jäseme lihasfunktsiooni kaotus, mille põhjuseks on trauma, või selja –, või peaaju haigus ja mis peab kestma rohkem kui 3 kuud ja olema tuvastatud neuroloogi poolt.

Antud dokumendis ei kuulu selle mõiste alla jäseme või jäseme funktsiooni kaotus enesevigastamise või psüühikahäire tagajärjel, Guillain-Barré sündroom ega perioodiline või pärilik kahjustus.

7. Nägemisfunktsiooni sügav kahjustus (H54)

Tegemist on pöördumatu kahjustusega, mille on kindlaks teinud silmaarst. Kahjustus on tekkinud haiguse või trauma tagajärjel ning seda ei saa korrigeerida kirurgiliselt, medikamentööselt või nägemise abivahenditega. Pöördumatu nägemiseravuse kaotuse tunnuseks on

paremini nägevas silmas alla 3/60 (alla 0,05) või mistahes põhjusel nägemisvälja ahenemine alla 10o, tingimusel, et seda ei ole võimalik korrigeerida.

8. Sclerosis multiplex (G35)

Sclerosis multiplex on krooniline haigus, mida iseloomustavad muutused kesknärvisüsteemi valgeaines.

Sclerosis multiplex diagnoos peab olema tuvastatud kehtivate asjakohaste diagnoosimis- ja ravijuhiste järgi.

9. Elundi või luuüdi siirdamine

Kindlustatule on siiratud süda, neer, maks (terve või osaliselt), kops (mõlemad kopsud või üks kops või kopsu osa), luuüdi (allogenne), peensool või pankreas (tervikuna). Käesolevas dokumendis käsitletakse elundi siirdamisena ka kogu näo, käe või jala siirdamist. Tingimuseks on, et siirdamine on ainuvõimalik raviviis.

Käesolevas dokumendis ei kuulu elundi siirdamise mõiste alla muude elundite, kehaosade või kudede (s.h. sarvkesta, luukoe, naha) või rakkude (s.h. pankrease saarekeste rakkude, tüvirakkude, vereloomerakkude) siirdamine.

10. Südame operatsioon

Südame operatsioon on üldanesteias toimuv kirurgiline operatsioon, mille käigus avatakse rindkere ja mille eesmärgiks on parandada või asendada üks või mitu südameklappi. Südame operatsioonina mõistetakse ka veresoonte kaudu endovaskulaarselt teostatavat südameklapi parandamine või asendamine.

Käesolev määratlus ei hõlma kateetri kaudu teostatavat mitraalklapi klippimist.

11. Aordi operatsioon

Aordi operatsioon käesoleva dokumendi kontekstis on avatud või minimaalinvasiivne ja endovaskulaarne kirurgiline operatsioon, mille eesmärgiks on aordi ahenemise, obstruktsiooni, aneurüsmi või dissektsiooni ravi. Aordi operatsiooni peab olema teostanud kvalifitseeritud kirurg ning operatsioon peab olema verifitseeritud angiograafilise uuringuga.

Aordi operatsioonina ei käsitleta käesolevas dokumendis operatsiooni aordi mõnel harul ega operatsiooni kaasasündinud sidekoe kahjustuse tõttu (näit. Marfan'i sündroom, Ehlers-Danlos'i sündroom) ega operatsiooni aordi traumaatilise kahjustuse tõttu.

12. Alzheimeri tõbi enne 65. eluaastat (G30.0, F00)

Alzheimeri tõbi on neurodegeneratiivne haigus, mida iseloomustab tõbi, mis tekib enne 65. eluaastat. Kindlustusjuhtumiks ei loeta Alzheimeri tõbi, mis tekib alates 65. eluaastast. Samuti ei ole kindlustusjuhtumiks dementsus, mis on tekkinud muude aju või süsteemsete haiguste või psühhiaatriliste seisundite tõttu.

Diagnoos peab olema tuvastatud kehtivate asjakohaste diagnoosimis- ja ravijuhiste järgi.

13. Healoomuline ajukasvaja (D33.0-D33.2)

Healoomuline ajukasvaja on kasvaja, mis on verifitseeritud kompuutertomograafia või magnetresonantstomograafia uuringuga ja mis vaatamata ravile (kirurgia, kiiritusravi, gammanuga) põhjustavad püsiveneuroloogilise kahjustuse, mis kestab kauem kui 3 kuud. Healoomuliste ajukasvajate all ei mõisteta antud juhul tsüste, granuloomi, ajuarterite või –veenide arenguanomaaliaid, peaaju verevalumeid ega hüpofüüsi, seljaaju või kuulmisnärvi kasvaja.

14. Kurtus

Kuulmisvõime täielik ja pöördumatu kahjustus mõlemast kõrvast, mis on verifitseeritud audiomeetrilisel uuringul ning mida iseloomustab parema kuulmisvõimega kõrva kuulmislävi üle 90dB helisageduste

juures 500, 1000 ja 2000 Hz.

15. Kõnevõime kaotus

Kõnevõime osaline või täielik kaotus, mis on tekkinud mistahes kehalise kahjustuse või haiguse tagajärjel ja mis on kestnud üle 6 kuu. Selle alla ei mõisteta psühhiaatrilise haigusega kaasnevat kõnevõime kaotust.

16. Kolmanda astme põletus

Kolmanda astme põletus, mis hõlmab kehapinnast 20% või rohkem. Antud dokumendis ei kuulu kolmanda astme põletuse alla põletus, mis on tekkinud enesevigastuse tagajärjel.

17. Idiopaatiline Parkinsoni tõbi enne 65. eluaastat (G20)

Idiopaatiline Parkinsoni tõbi, mis põhjustab püsiva füüsilise võimekuse häire. Seda iseloomustab vähemalt kaks järgnevast kolmest tunnusest: lihasrigiidsus, treemor, bradükineesia. Lisaks sellele on kindlustusjuhtumi eelduseks vähemalt 3 kuud kestnud täielik võimetus iseseisvalt teostada kolme kuuest olulisemast enesega hakkama saamise tegevusest: pesemine (vannis või duši all, k.a. iseseisev vanni või duši alla minek), riietumine ja lahti riietumine, söömine (iseseisev valmis toidu söömine), isiklik hügieen (iseseisev hakkamasaamine soole- ja põietalitusega), liikumine (samal tasapinnal ruumist ruumi liikumine), iseseisev voodisse heitmine ja voodist tõusmine (liikumine tooli või ratastooli ja voodi vahel).

Kindlustusjuhtumina ei käsitleta sekundaarset parkinsonismi (s.h. toksiliste või narkootiliste ainete põhjustatud juhtudel) ega aessent-

siaalset treemorit.

18. Raskekujuline peatrauma lapsel

Ajukoe kahjustus lahtise või kinnise trauma tagajärjel, mis põhjustab raske ja püsiva jääknähu. Jääknähu raskusastet hinnatakse AMPS (Assessment of Motor and Process Skills) skoori alusel.

Laps ei ole võimeline iseseisvalt teostama kolme kuuest olulisemast enesega hakkama saamise tegevusest: pesemine (vannis või duši all, k.a. iseseisev vanni või duši alla minek), riietumine ja lahti riietumine, söömine (iseseisev valmis toidu söömine), isiklik hügieen (iseseisev hakkamasaamine soole- ja põietalitusega), liikumine (samal tasapinnal ruumist ruumi liikumine), iseseisev voodisse heitmine ja voodist tõusmine (liikumine tooli või ratastooli ja voodi vahel). Eespool nimetatud määratlus, ei hõlma järgmist:

- ajukahjustuse on tekitanud koduvägivald (nt raputatud lapse sündroom)
- ajukahjustuse on põhjustanud enesevigastus, alkoholi või narkootikumide tarvitamine.